

Provincianisme idiomàtic

«Contra el supremacisme lingüístic, la imposició idiomàtica i la discriminació del català que significa l'article 3 de la constitució espanyola, resposta activa, democràtica i nacional»

Les societats nacionals diferenciades, a Europa, en són per la conjunció de diverses singularitats que les identifiquen en un context geogràfic concret. Aquestes singularitats afecten, bàsicament, tres àmbits: el democràtic, el socioeconòmic i el cultural. Sistema electoral, intensitat de la cultura participativa, assiduïtat de referèndums, possibilitat de llistes obertes, entre molts altres aspectes, pel que fa al sistema democràtic. Com també la fiscalitat, les mesures de protecció social o el mercat de treball, en relació amb el perfil econòmic i social de cada nació. I, finalment, la llengua nacional, els valors col·lectius, els símbols i els referents. És, precisament, aquest àmbit cultural el que més crea complicitats visibles i evidents, suscita adhesions i té la capacitat de provocar emocions. Convé no oblidar, però, que les nacions no són estàtiques, sinó dinàmiques, i que, en certa manera, estan en construcció permanent i poden, en conseqüència, modificar, matisar, ampliar alguns trets col·lectius, amb el pas dels anys.

En el cas català, si som una nació és perquè som diferents de les altres nacions veïnes i de més enllà, com passa amb totes les nacions. Si així no fos, no s'hauria plantejat mai un procés d'emancipació *nacional*. Sense especificitat diferenciada, ni consciència d'aquesta, ni sentiment de pertinença, ni voluntat de mantenir-la, no hi ha nació. La lluita del poble català per la seva independència té com a objectiu de millorar la vida democràtica, material i cultural dels ciutadans i no ser assimilats per la nació espanyola i les seves singularitats en els tres àmbits, renunciant a les nostres i fent-les desaparèixer.

Les deficiències creixents del sistema democràtic espanyol, la seva baixa qualitat, la politització de la justícia i el pes real del franquisme a la societat actual han estat esgrimits com a motius per a la independència. També el manteniment d'una estructura fiscal de saqueig al país i d'engreix de les elits madrilenyes, la visió radial de les infraestructures i el centralisme uniformitzador existencial que ho amara tot, cada llei, cada sentència, cada decisió governamental. Cada cop són menys els compatriotes convençuts que, mantenint-nos a Espanya, millorarà ostensiblement la qualitat de la nostra vida material i democràtica, ans tot al contari.

Però, mentre els dirigents independentistes d'institucions, partits i moviments socials s'han esforçat en la primera i la segona de les singularitats nacionals, la democràtica i la socioeconòmica, no han fet el mateix, ni de bon tros, amb la cultura i, més concretament, amb la llengua. Fins i tot, diria que d'ençà que el *procés* va començar sembla com si l'especificitat nacional en l'àmbit cultural i lingüístic, lamentablement, hagi deixat de formar part del paquet reivindicatiu i argumental del combat per la independència nacional. Hi ha deixadesa, inhibició i renúncia a plantejar la normalitat plena de l'idioma nacional, en el territori nacional, com Espanya amb la seva llengua, França amb la seva o Alemanya amb la seva.

Sembla, doncs, que aspirem a tenir un Estat nacional independent, com el tenen Espanya, França o Alemanya, però no plantegem que la nostra llengua nacional, la que va néixer aquí i és distintiva dels Països Catalans, tingui com a idioma el mateix estatus que en els països esmentats té el seu. L'incompliment reiterat de la prou mins llei de política lingüística és una dolorosa realitat quotidiana. I el règim sancionador que preveu la llei en cas d'incompliment, per exemple, no s'aplica des de la primera dècada d'aquest segle, per més que els governs dels darrers anys figurin que són independentistes. Sí que, en canvi, les multes per trànsit continuen com sempre, sense detenir-se a pensar que, potser, els sancionats per infracció flagrant veurien amb més bons ulls Catalunya si l'administració fes la vista grossa...

Els càrrecs institucionals, els quadres polítics, el dirigents socials, acostumen a comportar-se amb una frivolitat extraordinària amb el català, amb allò que els tres Estatuts d'Autonomia, lleis orgàniques de l'Estat espanyol, defineixen ni més ni menys que com a *llengua pròpia* del territori. És desesperant aquesta pràctica servil, de complexa inferioritat, de provincianisme majúscul, que significa que els nostres dirigents, representants i líders independentistes (!) facin sempre les seves declaracions, conferències de premsa i respostes a la premsa en dues llengües: la pròpia d'aquí i la pròpia d'allà, ignorant, a la pràctica, que l'occità, parlat a l'Aran, també és llengua pròpia i oficial segons la legalitat vigent.

El català, doncs, no forma part del programa i de l'argumentari reivindicatiu per la independència nacional i així ho demostra la direcció del moviment independentista en la seva pràctica quotidiana pel que fa als usos lingüístics. Més aviat sembla, per a ser clars, que el català faci nosa. Si volem ser Estat, ens hem de comportar com a Estat, altrament la nostra credibilitat emancipadora serà nul·la. L'exemple que es dona als ciutadans és demolidor, desmobilitzador, desencoratjador, perquè s'està dient que el català no serveix per expressar en solitari opinions i posicionaments, sinó que ha d'anar sempre acompanyat d'una altra llengua, en el seu propi territori.

I constitueix un espectacle penosíssim aquest ritual quotidià de normalitzar aquesta pràctica terrible: ?Bé, primer en català i després en castellà, d'acord??. És que, potser, el president espanyol, els seus ministres, els polítics espanyols de tots els colors (suposant que hi hagi gaire varietat cromàtica) després de fer declaracions en la seva llengua, les repeteixen en català, basc, gallec o occità, oficials també en territori ?espanyol??. És que quan Macron o Merkel acaben de parlar en francès i alemany algú gosa demanar-los que tornin a dir el mateix en una altra llengua, com a pràctica habitual normal?

Com volen que els parlants prestigiem la llengua, usem la llengua, li atorguem una dimensió simbòlica d'idioma nacional útil, públic i comú, si ells, els dirigents, no ho fan? Com és que a TV3 i Catalunya Ràdio, que segons la llei han de normalitzar el català en el seu àmbit, es fan entrevistes sense usar el català, substituint-ne l'idioma i canviant de llengua quan l'interlocutor no parla català? Per a què existeixen, doncs, els auriculars de traducció simultània, la sobreposició de veu, la subtítolació, quan algú parla en un altre idioma? Com pretenem que fora d'aquí algú es convenci que emprem el català com a llengua tan normal, en tots els àmbits d'ús i funcions, com ells hi utilitzen la seva? Si ens avenim amb aquesta facilitat increïble a abandonar la nostra llengua (davant del jutge, la policia o els mitjans de comunicació), com pensarà algú que parlem diferent no pas per empenyar ningú, sinó perquè som diferents d'ells i ells de nosaltres i la pràctica és la mateixa?

Contra el supremacisme lingüístic, la imposició idiomàtica i la discriminació del català que significa l'article 3 de la constitució espanyola, resposta activa, democràtica i nacional. I que ningú apel·li al fet que emprar els nostres dirigents la llengua d'Espanya és un gest d'universalisme, cosmopolitisme i obertura mental, perquè no és altra cosa que simple provincianisme idiomàtic, si és que no és, ras i curt, una expressió nostrada de l'espanyolisme de sempre. Perquè, quan parlem en català, parlem per a tothom.